

อุบายเจริญปัญญา

พระอาจารย์ทูล ชิปุปปณโณ

อุบายเจริญปัญญา

ธรรมเทศนาโดย
พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ

WAT SAN FRAN

อุบายเจริญปัญญา

ธรรมเทศนาโดย

พระอาจารย์ทูล ขิปุปปญโญ

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ณ วัดบ้านกรอบ ต. รัตภูมิ อ. ความเนียง จ. สงขลา

ภาพปก

ธนวัฒน์ พิษณุวงศ์

ภาพประกอบ

รุ่งกมล กรรเจียกพงษ์

ผู้จัดทำ

วัดชานพรานธัมมาราม

ผู้จัดพิมพ์

มูลนิธิ WSF สะพานบุญ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์

๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒

๑ เมษายน ๒๕๕๗

จำนวนพิมพ์

๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓

๑ เมษายน ๒๕๖๘

จำนวนพิมพ์

๕,๐๐๐ เล่ม

ISBN

978-1-958426-27-2

ขอสงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก หรือพิมพ์ซ้ำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ หรือเผยแพร่ทาง
สื่อทุกชนิดโดยมิได้รับอนุญาต

คำนำ

“อุบายเจริญปัญญา” เป็นเทศน์ที่หลวงพ่อดีเทศน์โปรด ชาวควนเนียง ที่วัดบ้านกรอบ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กราบเรียนหลวงพ่่ว่า โดยส่วนตัวแล้วชอบ กัณฑ์เทศน์นี้มากที่สุด หลวงพ่อบอกว่า “ไหนเอามาฟังดูซิ” ท่าน พูดด้วยใบหน้ายิ้ม ๆ

เมื่อท่านดับขันธในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้เลือกกัณฑ์เทศน์นี้ มาทำเป็นหนังสือใช้แจกในงานพระราชทานเพลิงศพของท่าน เพราะเห็นว่าเนื้อหาสาระในเล่ม ได้บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ ในวิธีการปฏิบัติในแนวของหลวงพ่อตลอดอย่างชัดเจน มีทั้งโลกุตระ และ โลกียะ เหมาะกับนักปฏิบัติ ไม่ว่าจะป็นนักบวช หรือฆราวาส มี ตัวอย่างที่กระชับ เข้าใจและตามได้ง่าย ๆ แม้กระทั่งวิธีการปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้อย่างมีความสุข และที่สำคัญที่สุด

คือการสร้างฐานการปฏิบัติในแนวสายปัญญา โดยใช้ข้อมูลจากชีวิตประจำวันให้เป็นประโยชน์

ในส่วนตัวแล้วคิดว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มุ่งหวังจะเข้ากระแส ไม่ว่าจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งก็ตาม

ขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ จงได้ประโยชน์ ไม่ว่าจะมิจุดมุ่งหมายเพื่อความสุข ความสมหวัง หรือเพื่อมรรคผลนิพพานใด ๆ ก็ขอให้ท่านจงได้ประสพผลดังที่ท่านได้ตั้งใจแล้ว ด้วยเทอญ

แม่ชีโย ศรัญญา เทียนเงิน

วัดชานพรานธัมมาราม

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

อุบายเจริญปัญญา

อุบายของหลวงปู่ในการสอน สอนให้คนฟังเป็น ให้คิดเป็น ไม่ให้ฟังเฉย ๆ การฟังเฉย ๆ มันไม่รู้เรื่องอะไร ไม่รู้ความหมายอะไร ในคำว่า “สุสุสุ สลภเต ปณณิ การฟังธรรมะด้วยดีย่อมเกิดความฉลาด” เรียกว่าเกิดปัญญา คำว่าเกิดปัญญา คือเกิดความเข้าใจ ในเหตุในผล เกิดความเข้าใจตามหลักความเป็นจริงในสังขารธรรม ที่นี้คำว่าสังขารธรรมตัวเดี่ยวนี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ประกาศให้คนทั้งหลายในโลกได้รู้จักความจริง สังขารธรรม แปลว่าความจริง หมายถึงความจริงในคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เริ่มสอนมา ในสมัยนั้น ยุคนั้นพระพุทธเจ้าสอนความจริง

ที่นี้ความจริงที่นำมาสอนนั้นมาจากไหน ความจริงที่พระองค์เจ้าสอนคนในยุคพุทธกาลนั้น เอาความจริงที่มาจากบุคคล ในตัวบุคคลมันมีความจริงอยู่ในตัวของมัน แต่เราไม่รู้

เราไม่เห็น เหมือนกับนั่งทับนอนทับทั้งวันทั้งคืนก็ไม่รู้ว่าความจริงอะไร พระองค์จึงได้เอาความจริงที่มีอยู่กับตัวบุคคลนี้แหละมาสอนคนเอง เรียกว่าเอาธรรมะจากคนมาสอนคน ธรรมะความจริงที่คนเรามีอยู่นี้ พระองค์ได้ชี้บอกกว่านี่คือของจริง ของจริงที่ว่ามานี้พระองค์เจ้าได้แบ่งออกเป็น ๓ หมวดหมู่ด้วยกัน

๑. หมวดหมู่เรื่อง “อนิจจัง” อนิจจังเป็นคำบาลี แปลว่าการเปลี่ยนแปลง

๒. สัจธรรมคือความจริงอย่างหนึ่งคือ “ความทุกข์” คนเราเกิดขึ้นมาทุกคนย่อมมีความทุกข์ประจำตัว ทุกข์กาย ทุกข์ใจ อันนี้ทุกคนมีอยู่ แต่ทุกคนก็คิดว่าเป็นธรรมดา

๓. ความจริงอีกอย่างหนึ่งที่พระองค์เจ้าสอนคือเรื่อง “อนัตตา” คำว่าอนัตตา คือสิ่งที่หมดสภาพ ไม่มีอะไรเหลือ นั่นคือว่าอนัตตา คือหมดสภาพจากทุกสิ่งทุกอย่าง

ไม่ว่าสิ่งนั้นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เมื่อถึงที่สุดของจุดหนึ่งแล้วมันจะหมดสภาพไป เหมือนต้นไม้ใบหญ้าหรือต้นยางที่มีอยู่ที่บ้านเรา เมื่อดู ๆ แล้วก็เหมือนต้นยาง เมื่อถึงวันหนึ่งข้างหน้าต้นยางต้นนั้นแหละมันจะแก่ชราคร่ำคร่า มันจะโค่นลง มันจะผุพัง เป็นธรรมชาติของธาตุเดิมของเขา ต้นยางต้นนั้นก็

หมดสภาพทันที ไม่มีต้นยางอีกต่อไป นี่ฉันใด ร่างกายเราทั้งหมด ที่นั่งทับอยู่ขณะนี้เรียกว่าธาตุสี่ ก็เหมือนกับต้นยาง ต้นยาง ก็เช่นตัวเรา ธาตุสี่ของเรา เมื่อเกิดขึ้นมาก็มีการแก่ แก่ไปเรื่อย ๆ แล้วก็ต้องหมดสภาพไปคือตาย คือหมดอายุขัยของการแก่ ก็คือตาย ร่างกายเราทั้งหมดนี้มันเป็นความจริงของมัน คือว่า อาศัยชั่วคราว ถึงกาลเวลาก็หมดสภาพไปเหมือนต้นยางที่ว่า นั้นเอง

ที่นี้ ตายไปแล้วเอาไปไหนต่อ เอาไปฝังบ้าง เข้าเมรุบ้าง เผาทิ้งบ้าง ร่างกายเราขณะใดที่ยังมีจิตอาศัยอยู่ ร่างกายเราก็ต้องไปมาได้ เคลื่อนไหวได้ สัมผัสอะไรก็ได้ เพราะร่างกายเรา

มันมีตัวหนึ่งเป็นตัวบังคับ เป็นตัวประกอบ นั่นคือนาม นามของจิต เรียกว่า เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทั้ง ๔ ตัวนี้เขาเรียกว่า เป็นอาการของจิต เฉพาะวิญญาณตัวเดียว มันไปผสมผสานอยู่กับร่างกายเราทุกส่วน อยู่ที่ตา เขาเรียกว่าวิญญาณในตา ถ้าตาไม่มีวิญญาณก็ไม่เห็นอะไร เห็นก็ไม่รู้ว่าอะไร หูเหมือนกัน ถ้าขาดวิญญาณในหูก็ฟังไม่รู้เรื่อง เหมือนคนที่ตาย คนที่ตายนั้นคือว่าวิญญาณในหู ตา จมูก ลิ้น กาย หมดสภาพไปแล้ว ถึงจะมีตาก็รับรู้อะไรไม่ได้ จะมีหูก็ฟังอะไรไม่รู้เรื่อง นี้เรียกว่าวิญญาณหมดสภาพ เพราะวิญญาณได้ออกจากร่างไปแล้ว แต่เมื่อวิญญาณยังอยู่ในร่างเรา มันก็ทำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง ขณะที่เรายังมีชีวิตอยู่

ตนเราที่ว่ามามีลักษณะ ๒ ตนด้วยกัน

๑. ตน คือธาตุสี่ คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ที่เรามีอยู่นี้ มันต้องสมดุลกัน

๒. ตน คือใจของเรา นี้ ก็มาอาศัยร่างกายเรานี้อยู่

กายทุกส่วน ใจเราต้องสร้างขึ้นมา พุดง่าย ๆ ว่า ร่างกายเรานี้เป็นบ้านพักของใจหรือบ้านของใจก็ได้ หรือบ้านของจิตก็ได้ เหมือนว่าจิตเราสร้างร่างกายนี้ขึ้นมา แต่เริ่มต้นจริง ๆ ก่อนมาเป็นร่างกายเราได้เนื่องจากอะไร มันมีเหตุปัจจัยของมัน

วิญญาณของคนที่เกิดแต่ละคนนั้นเป็นเพียงวิญญาณล้วน ๆ ไม่มีวิญญาณอื่นใดจะหาบหาญกระดุก เอ็น เส้นผม มาเกิดแม้แต่ วิญญาณเดียว เมื่อมาเกิดในท้องแม่ จิตสังขารนี้มันจะปรุงแต่ง เอาธาตุสี่ขึ้นมา

ธาตุสี่นี้มาจากไหน มาจากสัมภวะธาตุของพ่อแม่ เขาว่าหยดน้ำมันเดียว เขาว่าสเปิร์มอันนั้นแหละ คือจิตจะมาก่อสร้างตัวนี้ขึ้นมาเป็นรูป เป็นธาตุสี่ขึ้นมาที่ตรงนี้ ที่นี้ตัวเราเกิดขึ้นมา เราก็กต้องมองดูว่า เรามาเกิด เกิดจากอะไร เกิดจากก้อนที่มันแก่เป็น ใครเป็นคนแก่ พ่อแม่เราเป็นคนแก่ เมื่อเราเกิดจากพ่อแม่ของเรา เมื่อพ่อแม่เราแก่เป็น เราก็กต้องแก่เป็น เมื่อพ่อแม่เราตายเป็น ปู่ย่าตาทวดตายเป็น เราก็กต้องตายเป็นเหมือน

พ่อแม่ปู่ย่าตาทวดของเรา เราเกิดจากสิ่งที่ไม่เที่ยง เมื่อพ่อแม่เรา ไม่เที่ยง ร่างกายเราก็ไม่เที่ยงด้วย เมื่อพ่อแม่เรามีความทุกข์กาย ทุกข์ใจอยู่ เรามาเกิดที่นั่น เราก็เป็นทุกข์เหมือนกับพ่อแม่ของเรา นี่คือบ่อเกิดเป็นอย่างไร เราก็เป็นอย่างนั้น

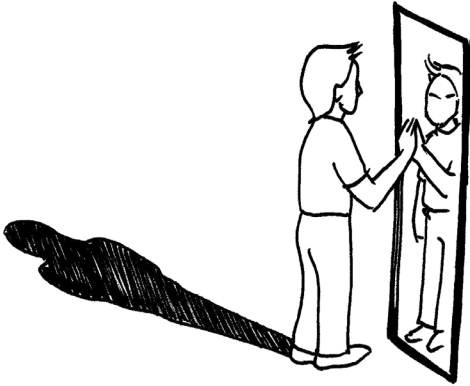
ให้เรามองภพย้อนหลัง คืออดีต อดีตชาตินี้ แล้วชาติ ปัจจุบันก็คืออดีตชาติ คือชาตินี้ที่ล่วงเลยจากปัจจุบันมาหลายปี เรามองย้อนหลังดูก็แล้วกันว่ามันเป็นอย่างไรรจนถึงปัจจุบันนี้ เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วก็มีการแก่ตาม ๆ กันมา ธรรมชาติเป็นอย่างนั้น เหมือนต้นไม้ต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้นมาแล้ว มันก็ต้องแก่ตามธรรมชาติของมัน สัตว์ทุกประเภทเกิดขึ้นมาก็ต้องแก่โดยธรรมชาติของมัน ห้ามไม่ได้ความแก่อันนี้ ถึงจะมีอาหารการกินดีอย่างเลิศเลอ ดีสักปานใดก็แล้วแต่ มันก็ยังแก่อยู่ดี จะมีที่พักที่อาศัย ที่หลับ ที่นอนดี เอาแผ่นทองคำมาปูให้นอนหนาเป็นต้น ๆ อย่างไร ก็แล้วแต่ ร่างกายของเรามันก็แก่นั่นแหละ นี่เรียกว่าเรามาอาศัย ชาติอาศัยชั้นนี้อยู่ชั่วคราว

เรื่องใจของเราจริง ๆ แล้ว ที่พักพิงอยู่แน่ ๆ ไม่มี หาที่อยู่จริงจังไม่มี ในสามภพนี้ไม่มีบ้านพัก ไม่มีที่อยู่ของใจที่แน่นอน สักแห่งหนึ่ง ถึงจะไปพรหมโลกก็ไปชั่วคราว เมื่อหมดบุญ หมด อำนาจของญาณของฌานแล้ว ก็ต้องมาเกิดอีก หรือจะไปสวรรค์

ไปก็ไปชั่วคราวอีก เมื่อหมดบุญกุศลก็ไปที่อื่นอีก หรือจะมาเกิดเป็นมนุษย์ก็มาเกิดชั่วคราว มนุษย์เรา เมื่อถึงเวลาก็ตายกันไป หรือจะไปเกิดเป็นสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ สัตว์บกสัตว์น้ำก็ตาม ก็เกิดชั่วคราวแล้วก็ตายไปอีก

จิตวิญญาณของเราจึงไม่มีที่อยู่แน่นอน เขาว่าจิตจรจัด เร่ว่อนไปเรื่อย ๆ ทีนี้การเป็นมาอย่างนี้เป็นมานานเท่าไร ดูแล้วนับไม่ถ้วนประมวลไม่จบ มันยาวนานเหลือเกิน เกิดมาแต่ละชาติ แต่ละชาติ ก็มาแก่ มาเจ็บ มาตาย พุดง่าย ๆ คือเกิดมาก็มาหาอยู่หากิน แล้วก็มาตาย เกิดมาแล้วก็มามีความสุข แล้วก็มาตาย มีเท่านี้คนเรา ไม่เกินนี้ไปได้เลย เกิดมาหาอยู่หากิน ก็มาทุกข์ ก็มาตาย ทุกชาติทุกภพเป็นอย่างนี้ที่ผ่านมาในอดีต ความเป็นมาในอดีตเป็นอย่างไรก็ดูในชาติปัจจุบัน ในชาติปัจจุบันนี้เราเกิดมาก็มาแก่ หาอยู่หากินก็มาทุกข์ ก็มาตายเหมือนเดิม

ทีนี้เราจะมากอบโกยเอาอะไรกับโลกอันนี้ เช่น วัตถุสมบัติของโลกที่เราหากันอยู่ทุก ๆ วันนี่ เราหลอกตัวเอง ในชาติก่อน ๆ เราก็หากันอย่างนี้มาแล้ว บางทีก็สมหวังบ้าง ไม่สมหวังบ้าง ส่วนมากไม่สมหวัง ไม่อึดพอในวัตถุสมบัติของโลก ถึงได้ขอพรารณาล่วงหน้าไปก่อน เออ ชาติหน้าขอให้ข้าพเจ้ารวยอย่างนั้น รวยอย่างนี้ นี่ขอพรารณา การขอพรารณาอย่างนี้มีชาติใดบ้าง

ที่สมปรารถนา ไม่มีสักชาติเดียว ก็ในชาตินี้เราสมปรารถนาใหม่
ก็ไม่ ยังบกพร่องอยู่ ยังมีความต้องการอยู่ คืออยากรวย อยาก
ได้ อยากมี เมื่อชาตินี้ไม่สมปรารถนา เราก็ต้องปรารถนาต่อไป
ชาติหน้า สาธุ ทำบุญทำทาน จะรักษาศีลอะไรก็แล้วแต่ แต่ละ
วันแต่ละครั้ง ก็มีความปรารถนาต่อไปอีกว่า ไปสวรรค์บ้าง ขอ
ให้รวยบ้าง ชาติหน้าขอให้รวยบ้าง ว่ากันไปโน้นอีก นี่มันหลอก
ให้ตัวเองไปเกิด

ทั้งที่ไม่สมหวังแม้แต่ชาติเดียว ก็หลอกตัวเองไปเรื่อย ๆ
คุณเถอะว่าชาติหน้าที่จะไปเกิดนั้น มันจะเหมือนชาตินี้ไหม เหมือนกัน

ไปเกิดท้องพ่อแม่แห่งเดียว ไปเกิดในก้อนที่ทุกข์ ไปเกิดที่ก้อนอนิจจัง เกิดที่ก้อนอนัตตา อันเดียวกันนั้นแหละ เมื่อเกิดมาก็เหมือนกับชาตินี้ทั้งชาติเลย ไม่แตกต่างกัน นี่เรามองภาพอนาคตกันไว้ว่า ตัวอนาคตที่ยังไม่มาถึงก็ดี อดีตที่ผ่านไปแล้วก็ดี จะเหมือนชาติปัจจุบันนี้ไหม เหมือนกันทั้งหมดเลย นี่เรามองภาพความจริง เราสอนตัวเองให้เป็น เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว ไม่มีใครจะถือครอบครอง ในสมบัติโลกอันนี้ได้

ที่เราพูดกันว่าสมบัตินี้เป็นของเรา อันนี้ก็ของเรา ของเรา ทุกประเภทที่หามาได้นี้มันจริงหรือเปล่า มันจริงส่วนหนึ่ง จริงในสมมติว่าเป็นของเราเฉย ๆ ความจริงแท้แน่นอนอนไม่ เป็น เป็นจริง หลอก ๆ จริงขณะเรามีชีวิตอยู่เท่านั้นเอง เมื่อเราตายไปแล้ว วัตถุสมบัติที่เราว่าเป็นของของเราก็หมดสภาพ ไม่มีคนใดคนหนึ่ง เมื่อตายไปแล้วจะหาบหามวัตถุสมบัติ บ้านเรือน ข้าวของเงินทอง ไปได้แม้แต่คนเดียว ตลอดมาเราหลอกตัวเองเฉย ๆ ขอให้เรามาศึกษากันตรงนี้

การมาเกิดกับโลกนี้ มันมีส่วนดีสำหรับคนมีปัญญาที่ดี ตัวอย่างพระพุทธเจ้าของเราไง หรือพระอรหันต์ทั้งหลาย ท่านมาสร้างบารมี ก็ต้องมาสร้างกับโลกอันนี้ เป็นมนุษย์สมบัติ

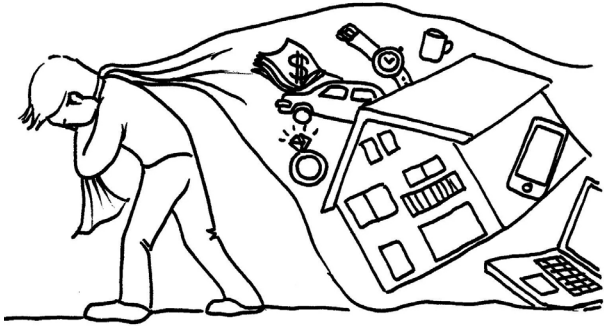
ที่สมบูรณ์แบบ เรียกว่ามาสร้างบารมี เมื่อสร้างบารมีแล้ว เมื่อท่าน
ภาวนาปฏิบัติ เมื่อมาบรรลุลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าก็ดี เป็น
พระพุทธเจ้าก็ดี ก็เป็นมนุษย์นี้แหละที่เป็นพระพุทธเจ้า ก็เป็นมนุษย์
เรานี่แหละที่เป็นพระอริยเจ้า แต่บารมีส่วนที่เป็นพระพุทธเจ้า
พระอริยเจ้า ท่านทำอย่างไร ลองมาพิจารณากัน ท่านมามอง
สิ่งที่ท่านหลง คำว่าหลง หลงอะไรบ้าง ตามหลักที่เราพูดกันว่า
เราเคยได้ยินครูบาอาจารย์หรือพระพุทธบ่อย ๆ “พากันละความ
โลภณะ ละความโกรธณะ ละความหลงนะ” นี่เราฟังกันมา
ยาวนาน แต่วิธีการละ ละอย่างไรนั้น ส่วนมากท่านไม่แจ่มแจ้ง
ให้ฟังหรอก อาจจะไม่รู้ก็ได้

หลายคนเคยได้ยินได้ฟังไหมว่า “การละความโลภ ให้ทำ
ทานเยอะ ๆ ทำทานมาก ๆ” อันนี้มันไม่ใช่ทางละความโลภ เขาว่า
เป็นตัวกำจัดความขี้ตระหนี่เฉย ๆ อันละความโลภจริง ๆ ไม่ใช่ละ
ตัวนี้ มันละด้วยปัญญา หรือบางทีก็พากันไปนึกค่าบริการรรมทำ
สมาธิ เพื่อให้จิตใจได้มีความสุขมีความสบาย เพื่อให้ความโลภ
หมดไปสิ้นไป หรือให้ความโกรธหมดไปสิ้นไปก็ตาม วิธีการทำ
สมาธิมันไม่ใช่เป็นเรื่องละความโลภความโกรธอะไร ๆ เลย แต่
เพียงเอาไปข่ม ข่มได้ คือข่มไม่ให้โลภได้บ้าง ในขณะที่นั่งสมาธิ หรือ

ชมไม่ให้โกรธได้ในขณะที่นั่งสมาธิ เพียงชมเฉย ๆ ไม่ใช่เรื่องละ
เรื่องละมันเกี่ยวกับสติปัญญาที่มาสอนใจ ให้ถือว่าความโลภมัน
อยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจของเรา ความโกรธอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจของเรา
ความหลงอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจของเรา นั่นแหละใจเรามันยังกลมกลืน
กันอยู่ในความโลภ ความโกรธ แล้วก็ความหลงนี่

การศึกษาวិธีการละโลก โกรธ หลง ที่ใจเราให้เราศึกษา
ส่วนนี้ง่าย ๆ ว่า ใจความโลภนี้เป็นตัวหยาบสุดนะ คำว่าโลกคำ
เดียวเอาอะไรมาโลก ตัวโลกจริง ๆ คือจิตคือใจเราเป็นตัวโลก
สิ่งที่ทำให้โลกคืออะไร นั่นคือวัตถุสมบัติ นี่เองหยาบสุดแล้ว
เรื่องวัตถุสมบัติที่เราโลกกันอยู่ คือว่าพอไม่เป็น อิมไม่เป็น
หวงแหน หามาได้ก็ไม่อยากให้คนใดคนหนึ่ง หลายต่อหลายคน
ไม่อยากกินไม่อยากทานด้วยซ้ำไป กลัวจะหมดเงินหมดทอง
นี่แหละความโลภหมักหมมใจตัวเอง คือไม่คิดล่วงหน้าว่า เราเกิด
มากับโลกอันนี้ มีใครบ้างที่มาหอบหามสมบัติของโลกไปได้ตลอด
กาล มันไม่มี

ถ้าคนมีความฉลาดทางสติปัญญาเป็นของตัวเองแล้ว
เขาจะเอาวัตถุเงินทองข้าวของที่มีอยู่มาแปลงเป็นบุญกุศลได้
มาเปลี่ยนได้ นั่นแหละ เอาวัตถุธาตุของโลกมาเปลี่ยนมาแปลง

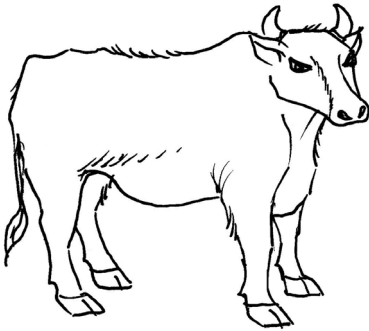

ให้เป็นบุญกุศล นั่นหมายถึงการให้ทาน ที่เราเรียกกันว่าทาน
เสียสละสิ่งของที่มีอยู่ให้แก่พระสงฆ์ก็ได้ ให้แก่คนกำพร้าอนาถา
ก็แล้วแต่ คือเสียสละกับคนที่ด้อยโอกาสกว่าเรา คือให้ไป

การสร้างบารมีตัวนี้ เราก็พิจารณามุมหนึ่งว่า การละ
ความโลภตัวเดียวเป็นลักษณะปัญญาสอนใจไม่ให้โลภ สอนอย่างไร
คือเอาวัตถุธสมบัติที่เรา มี มาพิจารณาว่า เรามาเกิดตาย ๆ กับโลก
อันนี้ มีส่วนหนึ่งที่ว่า เรามีความยึดมั่นถือมั่นว่าสิ่งนี้เป็นของของ
เรา บ้านเรา เงินเรา รถเรา ไร่สวนต่าง ๆ ของเรา ความยึดติด
ผูกพันของสิ่งเหล่านี้มันเป็นห่วง มันเป็นตัวถ่วงให้คนมาเกิด ใจ
ของคนเรา ถ้าไปยึดติดในสิ่งใด ผูกพันในสิ่งใด ใจเรามาเกิดใน
ของสิ่งนั้น นี่คือเราจะมามองหาสิ่งที่ผูกพัน

ที่นี้การภาวนาปฏิบัติ ท่านว่าให้วาง อย่าไปยึดมั่นสิ่งหนึ่ง
 สิ่งใดว่าเป็นของของเราที่แน่นอนตายตัว ให้เข้าใจเพียงสั้น ๆ
 ว่าเป็นของเราแค่สมมติว่าเป็นของเราเท่านั้น สมบัติที่มีอยู่ทั้งหมด
 นี้ ให้เข้าใจว่าเพียงอาศัยกันขณะยังมีชีวิตอยู่ เมื่อใดเรามีชีวิต
 อยู่ก็อาศัยกันไป หากันไป อยู่กันไป กินกันไปเท่านั้น เขาว่า
 บังคับอาศัย สมบัติที่ว่ามานี้ เมื่อเราตายไปจากโลกอันนี้ หรือ
 ให้ลูกหลานสืบทอดต่อ ๆ กันไป ลูกหลานผู้สืบทอดต่อ ๆ กัน
 ไปนั้นเขามีสิทธิ์เอาไปด้วยได้ไหม ก็ไม่ได้เหมือนกันกับเรา เขา
 ก็ต้องทิ้งให้ลูกให้หลานเหลนต่อ ๆ กันไปเรื่อย ๆ นี่คือสมบัติ
 ของโลก

เราอย่ามาทำใจให้เราหลงของสิ่งนี้ คือหลงตามความโลภ
 ของตัวเอง อย่าไปยึด ไปยึดของสิ่งใด จะมากติดกับของสิ่งนั้น
 แน่ คำว่าสวรรค์คำเดียว ยังไม่ถึงนิพพานนะ เอาแค่สวรรค์ก่อน
 สวรรค์คำเดียวนี้ พระพุทธองค์ท่านสอนแล้วสอนอีกว่า
 ผู้จะไปสวรรค์ได้ยากมาก อันนี้มีการเปรียบเทียบว่าเหมือนกับ
 โคนต์หนึ่ง มี ๒ เขา ขนมิกข์ขน เป็นล้าน ๆ ขนก็แล้วกัน คนที่จะ
 ไปสวรรค์ได้ก็เหมือนกับเขาโคมี ๒ เขาเท่านั้น ผู้ที่ไปไม่ได้เท่า
 ขนโคทั้งตัว ให้เราคิดมุนีว่ามันเป็นไปได้ไหม

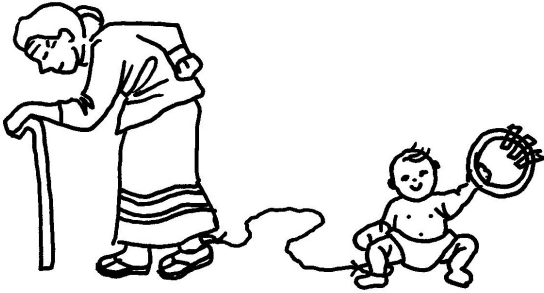

คนทำบุญทำทานยุคนี้สมัยนี้ มีการภาวนาปฏิบัติบ้าง รักษาศีลบ้าง ให้ทานบ้าง เหมือนกับว่าจะไปสวรรค์กันทุกคน เวลาตายไปก็นิมนต์พระสงฆ์องค์เจ้ามาสวดกุสลา มาตिका บังสุกุล ส่งวิญญาณไปสวรรค์ ก็เหมือนพ่อแม่หรือผู้ตายนั้นจะไปสวรรค์ทุกคนนี่แหละ ความเชื่อของเราเป็นแบบนี้ ผู้อยู่เบื้องหลัง ผู้ยังมีชีวิตอยู่ก็สบายใจ ถ้าวาเขาไปสวรรค์แล้ว มีพระส่งเขาไปสวรรค์แล้ว ความเชื่อถือของเราเป็นอย่างนี้ มีความเข้าใจความจริงในชีวิตอย่างนี้ แท้จริงลึก ๆ หาเป็นเช่นนั้นไม่ การทำอย่างนี้เป็นอุบายปลอบใจตัวเอง หาวิธีออกของตัวเองง่าย ๆ เพื่อให้สบายใจเฉย ๆ จริง ๆ ความยึดมั่นถือมั่นของแต่ละคนที่ตายไปนั้น มีความคิดเห็นเป็นอย่างไร อันนี้ไม่รู้กัน

แต่พระพุทธเจ้าของเรารู้ว่าใครจะไปสวรรค์หรือไม่ไปสวรรค์ การเข้าใจง่าย ๆ ว่าคนนั้นทำบุญทำทานมามาก สร้างโบสถ์สร้างวิหารเจดีย์มากมาย ก่ายกอง บุญกุศลมากมาย เมื่อตายไปก็ไปสวรรค์แล้ว อันนี้คือความคิดของเรา ดูแล้วก็เหมือนว่าจะเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่เป็นกันทุกคนนะ มันเป็นอย่างนั้นมันเป็นได้แต่น้อยมากที่จะเป็นได้อย่างนั้น ก็จริงอยู่ขณะที่ทำบุญทำทานใจเราเบิกบาน มีบุญกุศล แต่วันสุดท้ายตอนจิตจะออกจากร่างนี้สำคัญมากเลย สำคัญมากเป็นพิเศษ เขาว่าเรือมันจะล่มเวลาจะจอดเรือนี้แหละ

ภาษาโบราณว่า “เมื่อจิตจะออกจากร่างหรือตายไปนี้มันจะมีกรรมนิมิตมาปรากฏ” ถ้าเบื้องต้นหากยังไม่แก้ไขยังห่วงนั้นห่วงนี้อยู่ ยังห่วงลูกบ้าง ห่วงหลานบ้าง ห่วงทรัพย์สินเงินทองกองสมบัติบ้าง การทำบุญเป็นส่วนหนึ่ง แต่ความห่วงเป็นอีกส่วนหนึ่ง เป็นลักษณะมี ๒ ส่วนด้วยกัน

การทำทาน ใจมีความเบิกบานในขณะที่ทำทานก็จริง แต่ส่วนหนึ่งเราไม่แก้ไขคือความผูกพัน ความห่วง ความอาลัย ถ้าเราไม่ได้แก้ไขจุดนี้ เมื่อตายจิตเราจะออกจากร่างไป มันจะเป็นนิมิตขึ้นมา เรียกว่ากรรมนิมิต แวบเดียวขึ้นมาเท่านั้นแหละ

มันจะคิดสำนึกห้วงคนนั้นบ้างคนนี้บ้าง ห่วงเงินห่วงทอง ห่วงลูก ห่วงหลานขึ้นมา นี่คือตัวสำคัญ สำคัญตรงที่ว่าคนนั้นแทบจะ
ไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น พอขาดใจ จิตออกจากร่างปั๊บ แทนที่จะไป
สวรรค์มันไม่ไปเสียแล้ว ตัวห้วงตัวผูกพันมันมีความรุนแรง
มากที่สุด

มีนิทานจะเล่าให้ฟัง มีอยู่ตระกูลหนึ่ง ครอบครัวหนึ่งก็
แล้วกัน พ่อแม่กับลูกอีกสามคน คนหัวปีเป็นผู้ชาย คนกลางคน
ที่สองเป็นผู้ชาย คนสุดท้ายเป็นผู้หญิง ลูกชายสองคน หนึ่งใน
สองคนนี้มีคนหนึ่งเป็นคนใจบุญใจกุศล คือชอบบวช พ่อแม่
อนุญาตให้บวช เมื่อบวชมากี่เร่งภาวนาปฏิบัติจนสิ้นอาสวะ

บรรลุลุทธิธรรมเป็นพระอรหันต์ นี่คือลูกคนกลาง แต่ลูกคนหัวปีเกรงไม่เอาไหนเลย ชอบเล่นเตร็ดเตร่ กินเหล้าเมายาไปเรื่อยเปื่อย ตามเพื่อนฝูงไปเรื่อย พุดง่าย ๆ ว่าไม่เอาการเอางานอะไร

ส่วนผู้เป็นพ่อ วัดก็ไม่เข้า พระเจ้าก็ไม่เอา จะไปหมกมุ่นอยู่กับนานั้นแหละ ถ้าไปนา ก็ทำนาทั้งวันก็อยู่ได้ แดดออกฟ้าฝนตกไม่ว่า ทำไร่นานานี้ละขยันนัก คือจิตมันผูกพันอยู่กับนา สำหรับผู้เป็นแม่ ตื่นขึ้นมาได้ตะกร้ากับเสียมก็ไปสวน ไปสับนั้นบ้างสับนี้บ้างในป่าในสวน ชอบไปสวน เรียกว่าจิตผูกพันกับสวนอย่างเดียว มันไม่ได้ผูกพันกับวิชาศาสนา มีจิตผูกพันห่วงอยู่กับสวนอย่างเดียว

ส่วนคนเล็กสุด คนสุดท้ายคือลูกสาว ก็ชอบแต่งตน แต่งตัวรักสวยรักงาม ที่หน้าบ้านที่อยู่อาศัย มีสระอยู่สระหนึ่ง มีต้นไม้สวย ๆ ปลูกรอบข้างสระ ตกเย็น ๆ มากี่แต่งตัวสวย ๆ ไปเดินอ่อนแอ่น ๆ ชมดอกไม้โน้นบ้างต้นไม้โน้นบ้าง ใส่ปุ๋ยบ้าง ชื่นชมอยู่อย่างนั้นแหละ คือติดต้นไม้ติดดอกไม้ แล้วก็มิไบบัว ดอกบัวเกิดขึ้นในสระสวย ก็ไปนั่งดูดอกบัวสวยอยู่อย่างนั้น ไม่ทำอะไร ตอนเช้าก็ดี ตอนเย็นก็ดี ประคบประหงมดอกไม้ของตัวเองอยู่อย่างนั้น นี่คือนิสัยของลูกสาวคนเล็ก

ต่อมาระยะหนึ่ง มีโรคหิวาต์เกิดขึ้น ผู้เป็นพ่อก็ตาย ผู้เป็นแม่ก็ตาย ลูกสาวคนเล็กก็ตาย ตาย ๓ คน ขณะที่ตายไปนั้น จิตของพ่อก็ห่วงกับนา ตายไปเกิดเป็นหมู เป็นหมูท้องใหญ่ อยู่กับ นานั่นแหละ ต้นต้นไม้ขึ้นบ้าง ต้นไม้ขึ้นบ้าง กลายเป็นหมูเพราะ ห่วงนามาก ผู้เป็นแม่ตายไปเป็นอะไร เป็นงู เกี่ยวอยู่กับต้นไม้ นั้นบ้าง เกี่ยวอยู่กับต้นนี้บ้าง อยู่อย่างนั้นละ เลื้อยไปโน่นบ้าง เลื้อยไปนี่บ้าง อยู่ในสวนนั่นเอง คือห่วงสวนมากไป กลายเป็นงู ส่วนลูกสาวคนเล็กกลายเป็นเขียด แต่ละวัน ๆ ก็เดินไปเดินมา ตามต้นไม้ที่เราชอบนั้นแหละ ต้นคู่นั้นบ้าง ต้นคู่นี้บ้าง อยู่อย่าง นั้น

ขณะเดียวกัน เหมือนกับว่ากรรมส่วนนี้มันจะเปิดเผยอยู่ นิดหนึ่ง ใ้ลูกสาวคนเล็กมันนึกได้ เอ้ เราตายมาเป็นเขียด นึกได้

ขึ้นมา ก็คิดอยากจะไปดูบ้าน ที่นอน แป้งเป็นยังงีหนอ น้ำหอม เป็นยังงีหนอ หวีเป็นยังงีหนอ คิดถึงน้ำหอม คิดถึงแป้ง เครื่องแต่งตัวของตัวเองในห้องนอน พออยากจะขึ้นไปดูห้องนอน ตัวเองก็ขึ้นไม่ได้ ปีนบันไดขึ้นไม่ถึง จึงเต็นอยู่อย่างนั้น เต็นอยู่รอบ ๆ บันไดนั่นเอง ขึ้นไม่ได้

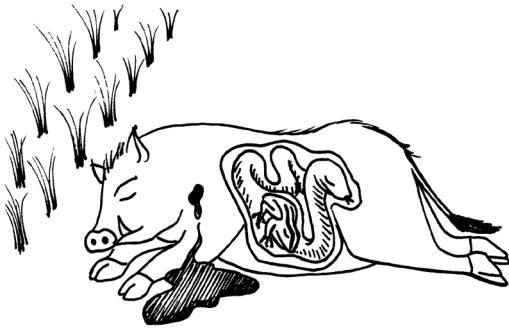
ขณะเดียวกันผู้เป็นแม่ ก็มีความคิดขึ้นมาลักษณะเดียวกัน คือคิดถึงบ้าน เอ้ เราตายมาเป็นงูแล้วนี่ ในที่บ้านเราเคยชุกช่อน เอาเงินไว้ไหนบ้าง เอาทองไว้ไหนบ้าง ก็จำได้ ก็อยากจะมาดูว่า มันมีอยู่หรือเปล่า ก็มาเพื่อที่จะขึ้นมาดูของ ขณะเดียวกันนั้นเอง พอเลื้อยออกจากสวนก็มาเจอเข้ากับเขียดเต็นอยู่ตรงบันได คือลูกสาวนั่นแหละ มันหลงกันแล้วตรงนี้ นี่คืออาหารของเรา มาเจออาหารของดีแล้ว จับเอาซะ กลืนเลย ทั้งตัวเลย มันไม่รู้

ว่านี่คือลูกสาวของตัวเอง คือมันหลงไปแล้ว มันคนละภพไปแล้ว กลืนลูกตัวเองโดยไม่รู้ตัว เป็นอาหารของเรา นี่ว่างูกินเขียด พอ กินแล้วก็เลื้อยตามบ้านขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่อย่างนั้นแหละ

ขณะเดียวกัน ผู้เป็นพ่อที่เป็นหมอยู่ในนาก็นึกขึ้นได้ เอ้ เราคิดถึงบ้านหนอ เป็นยังไงหนอที่บ้าน กลายเป็นหมู่นึกขึ้น มาได้ ก็อยากจะมาดูบ้าน พอมาดูบ้าน มาก็พอดีพอดี มาเห็นงู อยู่ข้างล่างที่บ้านก็เด่นใส คาบงูพืดเลย กลืนกินงูทั้งตัวไปเลย แหนะ มันรู้หรือเปล่าว่านี่คือเมียเรา มันไม่รู้ คนละภพไปแล้ว เมื่อพี่ชายคนโตที่เกเรได้กลับมาบ้าน มาแทนบุญมารดกพ่อแม่ หลังจากได้ทราบข่าวการตายของพ่อแม่ และน้องสาว ก็ได้ไป นานำไปทำงาน ไปนาก็พอดีพอดีไปเห็นรอยหมูที่มันดันปาดันเขา อยู่ในทุ่งนา ก็ว่าหมูป่ามาอยู่ที่นาเรา จึงไปเอาปืนเพลิงไปคอยดู พอดีหมูนั่งกินงูอิ่มแล้วก็กลับไปทำงานต่อ คือไปนาต่อ ดันดิน ไปดันดินมาอยู่นั่นละ ไร่ลูกชายมันรู้ว่าเป็นพ่อเราหรือเปล่า ไม่ ปืนเพลิงยิงไปตุ้มเดียว ลงกับที่เลย

พอเสร็จแล้วก็นึกถึงน้องชายตัวเองที่เป็นนักบวชอยู่ จึงไปหาน้องชาย นิมนต์น้องชายมากินลาบหมู กินอ่อมหมู ก็แล้วกัน น้องชายก็รู้แล้วว่าลูกฆ่าพ่อ มีญาณหยั่งรู้แล้วว่า

พี่ชายเราหลงผิดแล้ว เห็นว่าเป็นหมู ที่จริงฆ่าพ่อตัวเอง พอพี่ชายไปบอก นิมนต์น้องไปกินลาบหมูเถอะ น้องชายเลยถามว่า “เป็นหมูจริงหรือเปล่าพี่” “หมูจริง ๆ สิ เป็นหมูจริง ๆ” น้องเลยบอกว่า “พี่ ที่พี่ยิ่งนึกว่าหมูนั้นนะ ที่ว่าตายนั้นนะ ไม่ใช่หมูนะพี่ นั่นคือพ่อของเรา” เอาละงง พี่ชายงง ก็เถียงกันอยู่อย่างนั้นล่ะ ก็ว่าหมูอยู่อย่างนั้นแหละ ใบน้องชายก็ว่าเป็นพ่ออยู่อย่างนั้นแหละ เอาอะไรมาตัดสินชี้ขาดว่าใครเป็นใคร น้องเลยสั่งว่า “พี่ ให้พี่เอาמידไปผ่าท้องหมูดูนะ ในพุงหมูท้องหมูมันจะมีงูตัวหนึ่งอยู่ในนั้น งูตัวที่อยู่ในท้องหมูนั้นล่ะคือแม่ของเรา แล้วก็ผ่าท้องงูอีกครั้งหนึ่ง จะมีเขียดหรือกบอยู่ในท้องงูนั้นตัวหนึ่ง นั่นคือน้องสาวของเรา” พี่ชายก็งง ไม่แน่ใจ

กลับมาก็มาผ่าท้องหมู ก็เห็นงูจริง ๆ ด้วย ผ่าท้องงูไปอีก ก็เห็น กบจริง ๆ ด้วย จึงสะดุดใจขึ้นมา เออ คนเรานี้ มันเป็นไปได้ อย่างนี้ ๆ นี่เป็นเพราะอะไร

เป็นเพราะว่ามันยึดมั่นถือมั่นในของสิ่งใด จิตวิญญาณ จะอยู่ตรงนั้น ถึงบุญกุศลเคยสร้างมามากมายก็อย่างหนึ่ง ขณะ สดุดท้าย ขณะจิตออกจากร่างกายที่สดุดท้ายนะ จิตมันห้วงอะไร เอาตรงนั้นเป็นหลัก นี่พลังใหญ่อยู่ตรงนั้น มันจะไปเกิดตรงนั้น ทันที บุญก็เอาไว้มาก่อน บุญหายไหม ไม่หาย แต่พลังไม่มีในขณะนั้น มันต้องไปเกิดในที่ที่ห้วงก่อน เขาว่าคนไหนทำบุญมาก ทำบุญไว้มาก บุญมีมากไปสวรรค์ ถ้าเป็นบาปมากไปตกนรก อย่างนี้เป็นต้น นี้โบราณท่านพูดไว้ จริงไหม จริงสิ

คำว่ามากคำเดียวนี้ เอาอะไรเป็นตัววัด คือมากในขณะ จิตจะออกจากร่าง ในขณะจิตออกจากร่างนั้น จิตใจเราเอนไป ทางไหนมากกว่ากัน นี่เขาว่ามาก มากอย่างนี้ จิตเอนไปทางไหน มากกว่ากัน ไปยึดอะไรมากกว่ากัน เอาสดุดท้ายเป็นหลัก เป็น หลักของคำว่ามากเท่านั้น นี่เองพระองค์เจ้าถึงว่าผู้ที่จะไปสวรรค์ ได้เท่าโค ๒ เขา คนไปไม่ได้เพราะเหมือนกับชนโคทั้งตัวนั้นนะ ก็เป็นเพราะอย่างนี้ นั่นละคนทำบุญมาก ๆ นึกว่าเราไปสวรรค์ ได้ มันไม่ใช่ง่าย ๆ อย่างนั้น อยู่กับการยึดติดผูกพัน

ถ้ายึดติดผูกพัน ถ้าติดอยู่ในบ้านห้วงบ้านตัวเอง แทนที่จะไปสวรรค์ได้ มันไม่ได้ไปตรงนั้น ไปเป็นนกพิราบเอ๋ย เป็นหนูเอ๋ย เป็นคางคกเอ๋ย วิ่งตามบ้าน คือห้วงบ้าน ถ้าห้วงแมวก่เกิดเป็นลูกแมวไป ถ้าห้วงสุนัขก็เป็นลูกสุนัขไป นี่เป็นต้น ถ้าห้วงลูกห้วงหลานก็คอยไปเกิดเป็นลูกเขาต่อไป นี่ตัวห้วงตัวผูกพันสำคัญมากเลย ต้องแก้ไข ถ้าห้วงสมบัติที่ว่ามีมา นี้ก็กลายเป็นสัตว์ต่าง ๆ ที่ว่านี้ ไปคอยดูผูกพันกับสิ่งเหล่านั้นอยู่ เหตุนี้ถึงว่าฝึกตัวเองอย่ายึดติดในของสิ่งใด ๆ มีก็มีไป หาไป เอาไป

แต่ที่มีแล้วหาแล้ว อย่าถือว่าสิ่งนี้เป็นของของเราตายตัว ให้ถือว่าสมบัติที่เรามีอยู่นั้นเป็นสาธารณะของครอบครัว ของใช้ประจำวันประจำชีวิตเราเท่านั้น อย่าไปยึดติดในสิ่งของเหล่านี้ ต้องสอนใจตัวเองให้เป็น คือว่าเป็นของเราเป็นได้ใหม่ เป็นได้

แค่สมมติว่าเป็นของเราเท่านั้น จริง ๆ มันไม่ใช่ รักซำกันไป ดูแลกันไปถึงชีวิตจะหาไม่ นี่คือฝึกใจ การฝึกใจอย่างนี้เขาเรียกว่าภาวนา การภาวนาปฏิบัติที่เราฟังกันมาตั้งแต่วันนั้นจนถึงบัดนี้ ยังถกเถียงกันไม่หยุดไม่หย่อน คือความไม่เข้าใจของคน หลักภาวนามี ๒ หลักด้วยกัน อันนี้จะพูดเรื่องภาวนาให้ฟังนะ

การภาวนามีอยู่ ๒ หลักด้วยกัน

๑. หลักที่หนึ่งเขาว่าหลักห้ามความคิด เรียกว่าทำสมาธิ การทำสมาธิทุกประเภท ครูบาอาจารย์จะสอนว่า “อย่าคิดอะไรนะ ให้จิตอยู่ในคำบริกรรมอย่างเดียว” อย่างที่ว่า “อดีตํ นานวาคเมยฺย นปฺปฏิกิจฺเฆ อนาคตํ ปจฺจุปฺปนฺนญจ โย ฌมฺมํ ตตฺถ ตตฺถ วิปสฺสตี” การทำสมาธิให้จิตอยู่นิ่ง อย่าได้คิดเรื่องอดีตที่ผ่านมาไปแล้ว อย่าไปคิดถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น อนาคตต่าง ๆ อย่าไปคิดถึงให้อยู่ในปัจจุบันตรงนี้ นี่คือหลักห้ามความคิด คือการทำอยู่ในปัจจุบัน นี่หลักหนึ่ง ทีนี้ปัจจุบันที่ว่ามานี้มีลักษณะ ๒ ประเภท อันหนึ่งปัจจุบันของสมาธิ ขณะที่ทำสมาธิต้องทำอย่างที่ว่ามานี้

๒. หลักอีกอันหนึ่งที่เขาว่า หลักวิปัสสนาภาวนา อันนี้สำคัญมากเลย ส่วนมากเราเข้าใจกันแต่สมถภาวนา

หลักวิปัสสนาภาวนานี้ ๙๙.๙๙ เปอร์เซนต์ คนจะไม่เข้าใจส่วนนี้
วิปัสสนาภาวนาจะมีปัจจุบันคือช่วงหนึ่งของชีวิต หรือปัจจุบันชาติ

เพียงสอนกันทั่ว ๆ ไปว่า เอ้า ทำสมาธิกันไปเถอะ
เมื่อจิตสงบดี ปัญญาเกิดขึ้น อย่างนี้เป็นต้น ก็สอนกันอย่างนี้
คือสอนแบบไม่เข้าใจ คือหลับตาสอนโดยไม่มีเหตุผลอะไร โดยที่
ไม่คิดถึงสมัยครั้งพุทธกาลว่าพระพุทธรเจ้าเราสอนอย่างนี้
หรือเปล่า นี่คือการศึกษาระวัติของพระพุทธรเจ้า ขาด
การศึกษาประวัติของพระอรียเจ้าทั้งหลาย เลยสอนกันมั่ว ๆ
กันไป ทำสมาธิไปเถิด จิตสงบดีปัญญาเกิดขึ้น อย่างนี้เป็นต้น

หลักนี้ไม่มีในศาสนาพุทธเราเลยครั้งพุทธกาล แต่ยุคนี้
เขียนหนังสือขึ้นมามากมายก่ายกอง วิธีการสอนอย่างนี้มันมี
ที่ไหน ปัญญาเกิดขึ้นจากความสงบของสมาธิ มันไม่เกี่ยวกันเลย
มันไม่ถูก วิปัสสนาภาวนาที่ว่ามานี้ต้องแปลก่อน วิปัสสนาแปลว่า
อะไร แปลว่าปัญญา ให้แปลไว้ก่อน ต้องแปลให้มันถูก
วิปัสสนาแปลว่าปัญญา ปัญญาแปลว่าอะไรอีก ปัญญาแปลว่า
ความคิดนี้เอง เมื่อลงความคิดตัวเดียวกันนะ เป็นฐานเริ่มต้นของ
ทุกคนเลยที่นี้ เขาว่าความคิดแล้ว อันนี้คนจะเข้าใจ ภาษาบ้านเรา
ว่าความคิด ศัพท์ว่าปัญญาเป็นศัพท์ของธรรมะ แล้วก็พูดกัน
ทั่ว ๆ ไปด้วย ฟัน ๆ จริง ๆ คือหลักความคิด

ไอ้หลักความคิดที่ว่ามานี้ เรามีใหม่ในตัวเรา เคยคิดเป็นใหม่ คิดเป็น แต่ความคิดที่เรามีอยู่มันคิดแต่ทางโลก เขาว่าคิดทางโลก คือว่าคิดหาอยู่หากิน คิดหาเงินหาทอง คิดสะเปะสะปะ เรื่องของโลกทั้งหมดเลย เอาไปเอามาก็คิดเรื่องกามคุณ เรื่องรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ สิ่งใดจะเกิดความชอบใจ เราก็คิดมาให้เกิดความชอบใจ คิดหาให้เกิดความโลภบ้าง คิดมาเพิ่มความโกรธบ้าง คิดอะไรให้ยิ่งหลงไปบ้าง หลงในกามคุณทั้งหลายในโลก หลงในความคิดของเรา เป็นความคิดสร้างสรรค์ทางโลกตลอด

เป็นความคิดทางธรรมะมันมีใหม่ ไม่มี คือไม่เข้าใจ ตื่นขึ้นมาก็เริ่มคิดทางโลกไปเลย หาอยู่หากินตามประสาความคิดของเรา เอาความคิดเรานี้มาเสริมสร้างกิเลสตัณหาให้มากขึ้น นี่ความคิดของเรามีอยู่ คือใช้ความคิดไปทางโลกทางสงสาร เป็นความคิดเขาเรียกว่าชุดหลุมฝังตัวเอง ความคิดประเภทนี้ทำให้เราเกิดตาย ๆ กับโลกอันนี้มายาวนาน ตั้งแต่กับนั้นจนปัจจุบันชาตินี้ มาเกิดเพราะความคิดเราหลอกเราเอง หลงความคิดตัวเองมาตลอด นี่ความคิดเรานั้นมีอยู่ แต่ความคิดจะแก้ไขปัญหาตัวเรามีใหม่ ไม่เคยมี ไม่เคยสร้าง

สังขารปัญญา

มีแต่ความคิดสร้างปัญหาตลอด หาเรื่องใส่ตัวเองให้
เกิดความหลงผิด หลงผิดเรื่องนั้นบ้างเรื่องนี้บ้าง ยึดติดเรื่องนั้น
ยึดติดเรื่องนี้ ความคิดของเราหลอกตัวเองให้หลงผิดในสิ่งนั้น
สิ่งนี้มาโดยตลอด ความคิดทางธรรมะ เราไม่ได้ฝึกความคิด
ตัวความคิดเรานี้แหละ เรามาศึกษา เอาความคิดที่เรามีอยู่
มาเปลี่ยนวิธีการคิดใหม่

เหมือนกับปากกา ปากกาเราด้ามเดียว แต่ก่อนเคยเขียน
คติโลก เขียนเรื่องนั้นบ้าง เขียนเรื่องนี้บ้าง ทุกสิ่งทุกอย่างเขียน
ทางคติโลก ปากกาด้ามเดียวนี้นี้เคยเขียนธรรมะไหม เขียนไม่ได้
เขียนไม่เป็น เพราะเราไม่รู้จักธรรมะคืออะไร แต่ถ้าเราศึกษา
ธรรมะเข้าใจแล้ว ไม่ต้องเปลี่ยนปากกาหรอก เอาปากกาด้ามเก่า

เขียนธรรมะได้เลย นี่ฉันใด ถ้าเรามีการศึกษาหลักธรรมะปฏิบัติ
เข้าใจแล้ว เอาหลักความคิดที่เรามีนี้หมุนกลับมาคิดธรรมะได้
เลยเช่นเดียวกัน ความคิดที่ว่ามานี้เป็นตัวเสริมสร้างให้ปัญญา
เกิดขึ้น ปัญญาเกิดจากความคิดบ่อย ๆ พิจารณาบ่อย ๆ ตรึก
ตรองบ่อย ๆ คือคิดตามหลักความเป็นจริงให้เป็นไปตามรูปแบบ
ของอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เขาว่า “เย ธมมา เหตุปฺปภาวา เตสึ
เหตุํ ตถาคโธ” “สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นมาจากเหตุ แล้วก็ดับไป
เพราะเหตุนั้นดับ”

นี่ลักษณะเราฝึกความคิดทางธรรมะ ให้เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น
ให้เข้าใจสิ่งขณะที่ตั้งอยู่ชั่วขณะ ก็ให้เข้าใจตามความเป็นจริงว่า
ต้องสลายไป ต้องหมดไป ของทุกอย่างเป็นอย่างนี้ เขาว่าเกิดแล้ว
ตั้งอยู่ชั่วขณะ แล้วก็ดับไป มีความเข้าใจจริง ๆ ทุกสิ่งทุกอย่าง
เป็นอย่างนั้นหมด แต่จะดับช้าหรือดับเร็วขึ้นอยู่กับเหตุของมัน
บางสิ่งบางอย่างมันก็เกิดเร็วดับเร็ว บางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นมาแล้ว
ก็ดับช้าหน่อย อย่างนี้เป็นต้น มันต้องดับแน่นอน นี่ก็เพราะเหตุ
ของมันเอง ทีนี้เอาความคิดมาคิดกัน เช่น มาคิดตัวเรา เราเกิด
ขึ้นมา มีโอกาสดับได้ใหม่ ดับได้ หมายถึงการตาย หมายถึงอนัตตา
นั่นเอง นี่มาคิดความสิ้นสุดของชีวิตของคนเราหรือสัตว์ทั่วไป

ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นมาแล้ว สลายไปหมดไปทุกประเภท นี่เรามา
คิดความจริงเหล่านี้

เรามาคิดอีกมุมหนึ่งว่า ในโลกอันนี้หรือสมบัติของโลก
เหล่านี้ ไม่มีสมบัติอะไรเป็นของใครที่แน่นอนจริงจังเลย จะเป็น
เงินทองกองสมบัติอะไรก็แล้วแต่ ไม่มีใครจะหาบหามสมบัติ
ในโลกอันนี้เป็นของตัวเองได้ เป็นเพียงเรามาเกิด มาหา มาอยู่
มาอาศัยกันชั่วคราวชั่วขณะ แล้วก็ตายจากกันไปเท่านั้น คำว่า
“เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจไป” เป็นทุกคนอันนี้
ซึ่งเราไม่อยากจะไปก็ต้องจากไปแน่นอน ต้องตายกันแน่นอน
นี่เรามาคิดกัน เอาความจริงมาคิดกัน นี่คือว่าฝึกคิดในทางความ
เป็นจริง คิดบ่อย ๆ เรียกว่า โยนิโส ความคิดที่เรามีอยู่นี้ เขา
เรียก โยนิโสมนสิการ คิดจนเกิดความแยบคาย ปัญหาต่าง ๆ ที่
มีจากความคิดเรา มาคิดดูว่ามันเป็นจริงอะไรบ้าง ไม่จริงอะไร
บ้าง ให้มันเกิดความแยบคาย ให้หายสงสัย

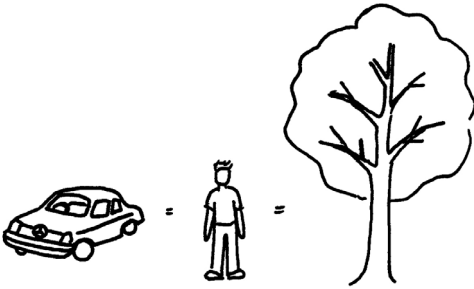
นั่นแหละมันจะวางตรงนั้น มันจะปล่อยตรงนั้น คือความ
เข้าใจตามหลักความเป็นจริง คือความคิดทั้งหมดเป็นอุบายสอน
ใจตัวเอง เพราะใจเราเริ่มต้นมาตั้งแต่วันนั้นมาจนขณะนี้ ใจเรา
เป็นมิจฉาคือความเห็นผิดมาตลอด ความเห็นผิดที่ว่ามานี้มัน

เป็นมาหลายกัปหลายกัลป์ หลายชาติหลายภพ ที่ผ่านมาในอดีต ก็เพราะความเห็นผิดตัวนี้ เขาว่าเป็นมิจฉาเต็ม ความเข้าใจที่ว่า โลกเป็นสิ่งที่น่าอยู่ น่ารัก น่าชอบ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ น่ากอดน่าชม มันก็ว่าไปโน่น มันจึงหลงโลกหลงสงสารอันนี้มา ตลอดเวลา ความคิดยั่วตัวเองให้หลงโลกหลงสงสารทำไมมัน คิดเป็น คิดดิบคิดดีด้วย อันคิดเพราะอยากแก้ปัญหาคตัวเองเพื่อ จะออกจากโลกทำไมไม่คิด เวลาคิดผูกมัดตัวเองให้อยู่กับโลก ถนัดนัก คิดทั้งวันทั้งคืนก็ไม่หยุดไม่หย่อน ยิ่งคิดก็ยิ่งผูกยิ่งมัด ยิ่งแน่น แต่คิดไม่มีทางแก้ คือผูกอย่างเดียว แก้ไม่เป็น

ความคิดเป็นลักษณะ ๒ ประเภท

๑. ความคิดอย่างหนึ่งมันเป็นสังขารการปรุงแต่ง ปรุงเอา แต่งเอา สมมติเอา นี่เป็นต้น แล้วก็หลงสมมติด้วย นี่เป็นความคิด สร้างปัญหา

๒. ความคิดที่ว่าเป็นปัญญาเราคิดแก้ปัญหาค ไม่ค่อยมีความคิดอันนี้ เราไม่เคยฝึก ฝึกแต่ความคิดสร้างปัญหา คือสังขาร การปรุงแต่ง ตัวคิดจะแก้ปัญหาคที่เขาเรียกว่าปัญญาคนี้ไม่ฝึกเอาไว้ เลย ให้พากันฝึกคิดชะ มองแต่ละอย่าง ๆ บนโลกใบนี้ว่า มัน เป็นธรรมชาติอยู่อย่างนี้ร้อยกัปพันกัลป์มาแล้ว ก็ที่เดิมนั่นแหละ มองภายนอกบ้าง มองเราบ้าง มองเห็นต้นไม้ก้เป็นธรรมะได้

มองเห็นใบไม้ก็เป็นธรรมะได้ มองเห็นมะพร้าว อะไรก็แล้วแต่
 ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นธรรมะได้ทั้งหมด เพราะของทั้งหมดเกิดขึ้น
 มาเป็นของไม่เที่ยง เหมือนร่างกายเรานี้แหละ ให้น้อมให้เป็น
 น้อมไปหาตัวเราให้ได้ สิ่งนั้นเหมือนร่างกายเรา หรือร่างกายเรา
 เหมือนกับของสิ่งนั้น คือมันสลายได้ หมดไปได้ สิ้นอายุขัยได้ นี่
 คือเทียบกันดูอย่างนั้น นี่เขารู้การใช้ความคิดแก้ปัญหาของใจ
 ไม่ให้หลงของสิ่งนั้น นี่คือหลักฝึกปัญญา ปัญญาต้องฝึกจากการ
 คิดตรงนี้

ตัวความคิดนั้นแหละเป็นฐานให้เกิดปัญญา คำว่าเกิด
 ปัญญา เกิดอย่างไรละที่นี้ อันนี้คนไม่เข้าใจ ไปนึกคาดการณ์ว่า
 จะเหมือนกับเปิดสวิตช์ไฟ พอเปิดปั๊บมันจะสว่างจ้าขึ้นมา อย่างนี้
 เป็นต้น ก็เลยมาเข้าใจว่าปัญญาเป็นอย่างนั้น นี่ไม่ใช่ คำว่าเกิด

ปัญญา หรือปัญญาเกิด คือเกิดความเข้าใจตามหลักความเป็นจริงตามความคิดของเรา เพราะความคิดเป็นตัวฐานให้เกิดปัญญา คือหายสงสัย เหมือนกับเรลิมของบางสิ่งบางอย่าง เราลิมไปแล้ว ขณะที่ลิมอยู่นั้นนึกไม่ได้ว่านั่นคืออะไร เมื่อคิดไปคิดมา ๆ เมื่อนึกได้เท่านั้นแหละ เออ ของสิ่งนั้นอยู่นั้น ๆ นี่มันจำได้ทันที คือมันเกิดความจำได้ขึ้นมาแล้ว นึกขึ้นมาได้แล้ว มันไม่หลง

เราจะมาฝึกปัญญากัน คือฝึกการคิดบ่อย ๆ คิดตามหลักความเป็นจริงให้เป็นไปตามไตรลักษณ์ คิดทั้งเรื่องภายนอก ถ้าเรื่องภายนอกก็ต้องน้อมมาภายในให้ได้ เพราะของภายนอกกับของภายในคือร่างกายเรากับวัตถุธาตุต่าง ๆ เหมือนกันใหม่เหมือนกัน มีการเกิดขึ้น หมดไป สลายไป เหมือนกับร่างกายเราทุกส่วน เป็นลักษณะเอาความคิดมาสอนใจเรา

ความคิดที่เป็นสังขาร เป็นความคิดที่เป็นไปในตัณหาภิเลส ตามความอยากความใคร่กำหนดยินดีในกามคุณทั้งหลาย ความคิดฝายนั้นเราเคยชำนาญมาแล้วก็จริง แต่มาฝึกใหม่ เอาความคิดที่ว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นณะเป็นของที่ไม่เที่ยง นี่คือคิดโต้ตอบกัน คิดลักษณะหน้ามือเป็นหลังมือไปเลย กลับกันไปเลย คือใจเราจริง ๆ มันชอบอะไร ชอบเที่ยง ไปชอบที่มันเที่ยง

ไปชอบที่ว่าของไม่เที่ยง แต่มาคิดให้มันเที่ยง อย่างนี้เป็นต้น
ไปคิดสิ่งที่มีมันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นทุกข์หรือเปล่า เป็นทุกข์ เพราะ
ของที่ไม่เที่ยงจะมาพยายามฝึกลงให้มันเที่ยง อยากให้อยู่ตลอดเวลา
ตลอดเวลา ไม่อยากมีพลัดพรากจากกันเลย นี่คือคนเรา
ของจริงมันมีอยู่ แต่ว่าคนเราไม่ยอมรับความจริงในส่วนนี้
ให้เราฝึกใจเราซะ ให้ยอมรับความจริงส่วนนี้ ที่พระพุทธเจ้าว่า
“การใช้ปัญญาพิจารณาเพื่อให้เกิดความรู้จริงเห็นจริงตามหลัก
ความเป็นจริง” นี่คือการจุดนี้ การปฏิบัติ นี่เป็นลักษณะ
ปัญญาสอนใจ

สอนอยู่เรื่อย ๆ ตื่นขึ้นมาแต่ละวันสอนทันที สอนอยู่
บ่อย ๆ เอาไหม เอา เอาก็ไม่ติดของสิ่งใด ๆ เพราะธาตุขันธ์
เรายังมีอยู่ มันจำเป็นต้องอาศัยวัตถุธาตุภายนอกมาจุนเจือให้
อยู่ได้ อาหารการกินเราก็หา เราก็กิน กินเพื่อให้ธาตุขันธ์ตัวนี้
อยู่ได้ตามอายุขัยของมัน แต่ขณะที่เรายังไม่ตาย เมื่อร่างกาย
แข็งแรงอยู่ เอร่างกายที่มีอยู่ทำประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่จะ
ทำได้ นั่นคือบุญกุศล เช่นว่า ไหว้พระก็เอร่างกายเราไหว้ กราบ
ไหว้ นั่งภาวนาก็เอร่างกายเรานั่ง เดินจงกรมก็เอร่างกายเรา
เดินจงกรม คือองค์ประกอบอย่างนี้ แต่พยายามรักษาตัวเองให้

ดี อย่าเอาร่างกายเราไปทำความชั่ว อย่าเอาร่างกายเราไปฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ลักทรัพย์ ผิดในกามต่าง ๆ กินเหล้าเมายา นี่ตัดขาดตัดทิ้งได้เลย อย่าให้ร่างกายไปทำ ถึงใจมันจะอยากก็อยากไปเถอะ แต่กายอย่าไปหยิบมาใส่ปากเราก็กแล้วกัน นี่คือฝืนใจให้เป็น

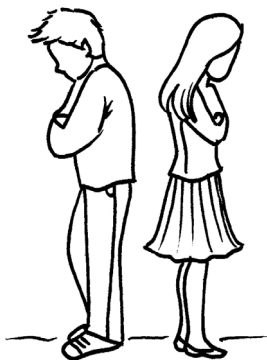
เขารู้ว่าฝึกใจให้ทวนกระแสให้ได้ นี่คือว่าใจเราเป็นตัวสำคัญ มันจะสั่งกายทำอันนั้นบ้าง ทำอันนี้บ้าง เราก็กฝืนใจ ฝืนเอาไว้ อย่าไปทำตามใจที่มันชอบ เพราะใจที่มันชอบนั้นมันเป็นใจที่มัวกัน รวมกันอยู่กับกิเลสตัณหาทั้งหลายทั้งปวง เขาว่ากิเลสตัณหาบงคับอยู่ครั้งหนึ่ง ใจก็มาบงคับกายวาจาอีกครั้งหนึ่ง นี่แหละโทษของมัน มันถ่ายเทกันมาอย่างนี้ นี่คำพูดเราก็เหมือนกัน พยายามรักษาเอาไว้ เมื่อกิเลสตัณหามันสั่งใจอยากจะทำอย่างนั้น อยากจะทำอย่างนี้สักครั้งหนึ่ง อดอย่าพูดตามที่ใจมันสั่ง คือตามกิเลสมันสั่ง นี่เขาเรียกว่าอดทนต่อสู้กันไป นี่เขาเรียกว่าฝึกภาวนา คือฝึกรักษา คือปฏิบัติต่อกายให้เป็น ปฏิบัติต่อวาจาให้เป็น

คำว่าสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อย ก็อย่างนี้เอง ก็คือการสำรวม คำว่าสำรวมไม่ใช่ว่าไม่ให้ทำ ไม่ให้พูดนะ ให้ทำได้

พูดได้ แต่ทำสิ่งที่มันถูกต้อง พูดสิ่งที่มันถูกต้อง เมื่อพูดไปแล้ว ไม่มีโทษกับตัวเองและคนอื่น หรือทำไปแล้ว ไม่ให้โทษภัยกับตัวเองและคนอื่น อย่างนี้ทำได้ คือเป็นธรรม สิ่งใดเป็นธรรม ทำได้ พูดได้ ไม่ใช่ว่าไม่ให้พูดไม่ให้ทำ นี่คือเราต้องสละที่การทำ ต้องรู้ว่าอะไรควรทำหรือไม่ควรทำ นี่ก็ต้องรอบรู้ทั้งหมด ใช้เหตุผลเป็นตัวตัดสินชี้ขาดได้ คือรักษาปฏิบัติตัวเองให้เป็น นี่คือปฏิบัติทางกายทางวาจาของเรา

ทางใจของเรา พยายามแก้ไขกันไป ทางใจ จะไปละเดี๋ยวนี้ วันนี้ไม่ได้ มันต้องฝึก เมื่อใจยังมีอยู่ก็ตาม แต่กายวาจาอย่าทำตามใจสั่ง เน้นแต่ทางถูกต้องก็ทำตามนั้น คือเลือกทำให้เป็น เขาว่าฉั่มวิจยะ เลือกทำสิ่งที่ให้เป็นธรรม เลือกพูดสิ่งที่ให้เป็นธรรม นี่คือว่าเราต้องเลือก คือว่าสิ่งเป็นธรรม คือทำไปแล้วเรามีความสุข และเพื่อนเราก็มีความสุขด้วย เขาเรียกว่าทำประโยชน์ตน ประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อม ทั้ง ๒ ฝ่ายให้มีความสุขด้วยกัน

เช่นว่า เราอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ถึงแม้ว่าผิวเมียเหมือนกัน เมื่อเป็นหนุ่มเป็นสาวมีความรักกันครั้งแรก สัญญากันว่าอย่างไรนะ “จะรักกันอย่างนี้ ๆ ไป จะไม่ต่บต่อยตีกันฆ่ากัน” เคยพูดกันไหมหนุ่มสาวด้วยกัน เคยว่ากันไหมว่า “เราเอากันไป

แล้วนะ ก็ต้องตีกันบ่อย ๆ นะ” เคยว่ากันใหม่ ไม่เคยว่ากัน ถ้าผู้พี่ก็ว่า “ถ้าเราได้เธอเป็นเมียแล้วนะ เราจะเตะคุณบ่อย ๆ ตีคุณบ่อย ๆ ด่าคุณบ่อย ๆ” เขาเคยว่าอย่างนั้นใหม่ เขาไม่เคยว่าเราก็เหมือนกันไม่เคยว่าเขา หวานด้วยกันทั้งวันทั้งคืนไปเลย ต้องไปคิดถึงเบื้องหลังของเก่า ที่ว่าร่วมรักกันมาที่เบื้องต้นเป็นยังไง จะเอากันมาแล้วนะ จะต้องต่างคนต่างเห็นใจซึ่งกันและกัน มองกันให้เป็น

ประโยชน์ตนประโยชน์ท่านทั้ง ๒ ฝ่ายให้มีความสุข นี่คือการวางใจ วางวาจา อย่าพูดตามใจ อย่าทำตามใจ มีการภาวนาปฏิบัติอยู่ในส่วนที่ว่าปัญญาเราคิดสอนตัวเองอยู่เสมอ ๆ คือสอนใจให้รู้จริงตามความเป็นจริง นี้อย่างหนึ่ง นี่คือการใจ

อีกมุมหนึ่งเราสนใจเราได้อย่างไร สิ่งทั้งหมดเกิดขึ้น เราเกิดจากมีการลืมหืมตัวหลงตัวไปได้ เขาเรียกว่า อตตะ ถ้าคนเรา เอาอตตะไปวัดกันเมื่อไร มันจะขัดแย้งกันตลอดเวลา ผู้เป็นเมีย ก็มีอตตะ ผู้เป็นผัวก็มีอตตะ หรือเพื่อนฝูงเราก็มีอตตะกันทั้งหมด ใครยอมใครไหม ไม่ยอมกัน อตตะตัวนี้ยอมกันไม่เป็น ชนงกัน อยู่ตลอด นี่คนเป็นอย่างนั้นคืออตตะ มันต้องลดอตตาลง หาทาง ให้ได้ อตตะตัวเดียวมันทำได้หลายอย่าง บาปกรรมต่าง ๆ ที่ว่า มานี้เกิดขึ้นจากอตตะตัวนี้แหละ ที่เราเอากิเลสตัณหาพาอตตะ ไปทำความชั่วต่าง ๆ คนฆ่ากันตีกันด่ากันก็เพราะว่าเราดีกว่า เขานั้นแหละ เรานี้กว่าเราดีกว่าคนอื่น

เหมือนพูดง่าย ๆ ว่าอยากให้คนอื่นมาเคารพเราอย่างเดียว มาไหว้เราอย่างเดียว หรืออยากให้คนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมดมา เข้าใจเราฝ่ายเดียว มันไม่ได้นะ เราต้องฝึกตัวเราอีกครั้งหนึ่งว่า ต้องเข้าใจคนอื่นบ้าง ใจเขาใจเรานั้นเป็นอย่างไร มันต้องศึกษา เขา ศึกษาเรา เอาใจเขาบ้าง เห็นใจเขาบ้าง ออกเขาอย่างไร ออกเราก็ต้องอย่างนั้น เราต้องมองภาพรวมเอาไว้ นี่คือตัวบังคับตัว อตตะตัวนี้

อีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราเป็นนักปฏิบัติที่ดีแล้ว เป็นคนสงบเสงี่ยม เจียมตัว พูดง่าย ๆ ว่าฝึกแพ้คนเป็น แพ้ทุกอย่าง การทำก็เหมือน

กัน การพูดก็เหมือนกัน ในกิริยามารยาททุกอย่างก็แพ้ย่อมแพ้ยให้เป็น ย่อมแพ้ยเป็น ถ้าทุกคนยอมแพ้ยกันเป็นแล้ว เรื่องจะไม่เกิดขึ้นในสังคมตรงนั้น ในกลุ่มนั้นหมู่นั้น ครอบครัวก็ไม่มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น ผู้ก็ยอมแพ้ยเมีย เมียก็ยอมแพ้ยผู้ซะ เรื่องมันก็ไม่เกิดขึ้น ต่างคนต่างแพ้ยกัน นี่คือหลักปฏิบัติประจำวันของเรา เพื่อนเราก็มีความสุข เราก็มีความสุขด้วย เพราะต่างคนต่างแพ้ยกัน ถ้ายอมแพ้ยกันเป็น เหมือนกับว่าเราจะทำตัวอีกอย่างหนึ่งเป็น คือว่าเราจะทำตัวให้เป็นมิตรกับทุก ๆ คน นี่ตื่นขึ้นมาทำตัวอย่างนี้ เราอยู่ไหนก็แล้วแต่ เราทำใจเสมอว่าเราจะเป็นมิตรกับทุก ๆ คนไม่ว่าใครก็ตาม ไม่ว่าสัตว์หรือว่าอะไรก็ตาม ถ้าเราทำตัวเป็นมิตรกับทุก ๆ คนได้อย่างนี้ เราจะไม่มีเรื่องราวอะไรเกิดขึ้นกับใคร เพราะมองไปแล้วมันก็มีมิตรเรา เพื่อนเราญาติเราทั้งหมดเลย

นี่คือหลักปฏิบัติ หลักภาวนา คือการใช้ปัญญาสนใจตัวเองให้เป็น คือปัญญาหาอุบายสนใจ ถ้าเราเองมันมีอึดตาก็พยายามบังคับตัวนี้ลงให้ได้ คือ

๑. แพ้ยคนให้เป็น

๒. ฝึกใจให้เราเป็นมิตรกับทุก ๆ คน

สองอย่างเท่านั้นเอง อัตตาจะลดสวหาบทันที เราอยู่ไหน ก็อยู่ไปเหอะน่า สบาย นั่งไหนก็สบาย เราระวังตัวเองว่าอย่าพูด สิ่งหนึ่งสิ่งใด ให้คนใดคนหนึ่งเป็นทุกข์เดือดร้อนเพราะการพูดของเรา จำไว้นะคำนี้ นี้อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเราอย่าทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้คนอื่นเป็นทุกข์เดือดร้อนเพราะการกระทำของเรา ๒ ข้อเรื่องราวที่ว่ามานี้จำให้ได้นะ

เมื่อกลับถึงบ้านก็ไปเขียนใส่กระดาษเอาไว้ เขียนตัวใหญ่ ๆ หาป้ายมาปิดเอาไว้ว่าหลวงพ่อดุสิตมาเทศน์ที่วัดนี้ เขียนไว้ ๔ ข้อ ๑ แพ้คนเป็น ๒ เราจะเป็นมิตรกับทุก ๆ คน ข้อ ๓ ว่าอย่างไร จำได้ไหม เมื่อกี้พูดว่าอะไร ใครจำได้บ้าง ไม่บอก อันนี้นึกเองก็แล้วกัน บอก ๒ ข้อแล้ว ๒ ข้อตอนปลายเมื่อกี้ก็บอกแล้ว ใครจำได้เขียนเอง ๔ ข้อเขียนอยู่หน้าบ้านเลย ตัวบ้อเริ่มเลย อ่านทุกวัน ดูทุกวัน สำนึกทุกวัน อีกสักวันใดวันหนึ่งข้างหน้ามันจะค่อยสำนึกตัวเองได้ นี่คือการเตือนใจตัวเอง คือว่าตนเตือนตนด้วยตนเอง คือว่าใช้ปัญญาสอนตัวเองให้ได้

หลวงพ่อดุสิตสอนภาวนาปฏิบัติคือทางปัญญา การพูดอย่างนี้ ยังไม่ได้พูดเรื่องมรรคผลนิพพานให้ฟังนะ เราพูดกันพื้น ๆ ธรรมดา ปฏิบัติพื้น ๆ ธรรมดา ให้คนมีความรักกัน สงสารกัน

ถ้าอยู่อย่างนี้ ไปไหนก็มีความสุข อยู่บ้านก็มีความสุข มีแต่คนรัก มีแต่คนนับถือเคารพ

หลวงพ่อบอกให้อุบายในความคิดในภาคปฏิบัติทางปัญญาที่ว่ามาให้ฟัง ให้ไปปฏิบัติตามนี้ จากนั้นไปถ้าหากว่าใครจะมีคำถามอะไรบ้างกับหลวงพ่อก็ให้ถาม ถือว่าเป็นวิสาสะ คือว่าพวกเราเป็นพุทธบริษัทเดียวกัน ใครสงสัยเรื่องอะไรก็ถามได้ เพราะถือว่าทางพระ หรือหลวงพ่เอง คือศึกษาอะไรอาจจะศึกษามากกว่าโยมก็ได้ ที่นี้การภาวนาอาจจะมากกว่าโยมก็ได้ บางทีโยมอาจมีความสงสัยอะไรบางอย่างที่หลวงพ่อบอกอธิบายมาทั้งหมดก็ดี หรือบางสิ่งบางอย่างที่หลวงพ่ไม่ได้พูดถึงก็ดี จะถามเรื่องอะไรก็จะอธิบายให้ฟังในภาคปฏิบัติ

วันนี้จึงได้ให้อุบายธรรมะเป็นข้อคิด เท่านั้นคิดว่าสมควรแก่กาลเวลา เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

พระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ

พระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ นามสกุลเดิม นนฤชา เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๗๘ ณ บ้านหนองค้อ ตำบลบัวค้อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ประเทศไทย ท่านเป็นบุตรคนที่ ๕ ในบรรดาพี่น้อง ทั้งหมด ๑๐ คน ของนายอุทธาและนางจันทร์ นนฤชา

พระอาจารย์ทูล เป็นผู้มีมีความคุ้นเคยในพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่วัยเด็ก และได้บรรพชาอุปสมบทในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ขณะอายุย่างเข้า ๒๗ ปี ที่วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี โดยมีท่านเจ้าคุณพระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธโล) เป็นพระอุปัชฌาย์ โดยท่านตั้งใจที่จะดำเนินตามปฏิบัติทางแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ “จะประพาสพรหมจรรย์เพื่อกระทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบ และออกเผยแผ่ธรรมะเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเห็นชอบในศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง”

ในช่วงแรกของการภาวนาปฏิบัตินั้น พระอาจารย์ทูลได้ออกธุดงค์ไปบำเพ็ญสมณธรรมตามสถานที่สัปปายะหลายแห่ง ทั้งในภาคอีสาน ภาคใต้ และภาคเหนือ โดยท่านได้ใช้หลักอิทธิบาท ๔ และสัจจะจะเป็นฐานสำคัญในการสร้างความเพียรตลอดจนใช้ปัญญาหารธรรมะต่างๆ มาพิจารณาเพื่อให้เกิด ความรู้แจ้งเห็นจริง ท่านได้มอบตัวเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งทำให้ท่านก้าวหน้าในการปฏิบัติธรรมมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับจนสามารถถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ในพรรษาที่ ๘ ณ บ้านป่าสัน อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

พระอาจารย์ทูล เป็นทั้งปราชญ์แห่งธรรม และเป็นผู้ที่อุทิศทุ่มเทชีวิตให้กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงท่าน

อบรมธรรมะโดยเน้นหลักการปฏิบัติที่ตรงกับคำสอนของพระพุทธเจ้า ในสมัยพระพุทธกาล คือเริ่มจากการสร้างปัญญาความเห็นชอบ ในสัมมาทิฐิ ซึ่งเหมาะกับฆราวาสที่สามารถปฏิบัติได้และเห็นผลได้ในทุกที่ทุกเวลา โดยให้ใช้ปัญญาพิจารณาให้เกิดความรู้แจ้ง เห็นจริงในสภาวะธรรมของสิ่งต่างๆ และรู้จักทุกข้อโทษภัยในการ ยึดติดในสิ่งเหล่านั้น ซึ่งด้วยวิธีนี้ พระอาจารย์ทูลเองได้ดวงตาเห็น ธรรมตั้งแต่สมัยฆราวาส จากการพิจารณาธรรมะจากต้นมะม่วง

พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญญา เป็นผู้ก่อตั้งวัดป่าบ้านค้อ ตำบลเขื่อน้ำ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยท่านเป็นผู้นำในการออกแบบ รวมทั้งดำเนินการก่อสร้างศาลา อเนกประสงค์ อาคารปฏิบัติธรรม พระมหาธาตุเจดีย์ที่ประดิษฐาน พระบรมสารีริกธาตุ และวิหารสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล อีกทั้ง เป็นผู้ก่อตั้งวัดและศูนย์ปฏิบัติธรรมอีกหลายแห่งทั้งในประเทศไทย และในต่างประเทศ อาทิ วัดชานพรานธัมมาราม วัดนิวยอร์ก ธัมมาราม วัดฮ่องกงธัมมาราม และศูนย์ปฏิบัติธรรม KPY (เคพีวาย) เมืองเรดวูดแวลลีย์ รัฐแคลิฟอร์เนีย

นอกจากนี้ พระอาจารย์ทูลยังได้เขียนหนังสือธรรมะกว่า ๒๐ เล่ม โดยมุ่งเน้นการสอนในแนวทางปฏิบัติสายปัญญาโดยมี หลักสัมมาทิฐิดั้งเดิมของพระพุทธเจ้าเป็นสำคัญ ซึ่งได้รับการ

แปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา อาทิ ภาษาอังกฤษ และ ภาษาเยอรมัน จนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ตลอดจนได้จัดกิจกรรม เพื่อเผยแผ่คำสอนธรรมะอีกหลายรูปแบบ เช่น การแสดงธรรม เทศนา การบวชชีพรามณ์ การอบรมปฏิบัติธรรมให้นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป จนมีผู้สนใจปฏิบัติตาม แนวคำสอนของท่านมากมาย

พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญญา ได้ละสังขารด้วยอาการสงบ ที่วัดป่าบ้านค้อเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ รวมสิริอายุได้ ๗๓ ปี ๕ เดือน และได้รับพระราชทานเพลิงศพ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ อัฐิธาตุของท่านได้แปรสภาพเป็นพระธาตุ เป็นเครื่องประกาศคุณธรรมที่บริสุทธิ์

ตลอดระยะเวลา ๔๘ พรรษา ที่อยู่ได้ร่วมกาสาวพัสตร์ พระอาจารย์ทูลมุ่งมั่นในการปฏิบัติภาวนาอย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ จนถึงที่สุดแห่งธรรม อีกทั้งยังได้สร้างคุณประโยชน์นานับประการต่อ พระพุทธศาสนาและประเทศชาติตามสัจจอิฐฐานที่เคยตั้งไว้ นับได้ว่าท่านเป็นแบบอย่างที่ดีของพระสุปฏิปันโน ดังที่พระพุทธองค์ ได้ทรงตรัสไว้ในปัจฉิมโอวาทว่า “จงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด”

พระธาตุของพระอาจารย์ทูล

อัฐิที่แปรสภาพเป็นพระธาตุ

น้ำเหลืองที่แปรสภาพเป็นพระธาตุ

ผลงานหนังสือธรรมะ

ชุดมรดกธรรม

๑. แนวทางปฏิบัติภาวนา	๑๒. สัมมาทิฏฐิ เล่ม ๓
๒. ทวนกระแส	๑๓. เหตุให้เกิดทุกข์
๓. ตัดกระแส	๑๔. ปัญญาอบรมใจ
๔. ข้ามกระแส	๑๕. ปัญญา ๓
๕. คู่มือชาวพุทธ	๑๖. พุทโธ
๖. พันกระแสโลก	๑๗. สัมมาศรัทธา
๗. พบกระแสธรรม	๑๘. กาลามสูตร
๘. อัตโนประวัติ	๑๙. สัปปริสธรรม
๙. สัมมาทิฏฐิ เล่ม ๑	๒๐. ภัยธรรมชาติ
๑๐. สัมมาทิฏฐิ เล่ม ๒	๒๑. เปลี่ยนความเห็น
๑๑. พุทธทำนาย	๒๒. จุดประกายแห่งปัญญา

หนังสือจากธรรมเทศนา

๑. อุบายเจริญปัญญา	๖. มารยาท
๒. U-Turn	๗. คาถามหาเสน่ห์
๓. ชิงช้าสวรรค์	๘. ขุมทรัพย์
๔. โกรธแล้วไง	๙. แนวทางสู่พระโสดาบัน
๕. ปฏิเสธ	๑๐. อุบายฝึกปัญญา

หนังสือจากธรรมเทศนา ชุดใจ

๑. แต่งใจ	๖. เปรี๊ยะใจ
๒. สองใจ	๗. คู่ใจ
๓. รู้ใจ	๘. ถอนใจ
๔. ขอใจ	๙. ใจเออย
๕. ม่วนใจ	๑๐. นอกใจ

ผู้สนใจอ่านหนังสือธรรมะของ พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ
สามารถดาวน์โหลดได้ฟรีที่: luangporthoon.net

ผลงานแปลหนังสือธรรมะ

ชุดมรดกธรรม

๑. Line of Practice for Mental Development
๒. Going Against the Stream
๓. Beyond the Stream of the World
๔. Encountering the Stream of the World
๕. Cutting off the Stream
๖. Buddhho
๗. The Buddha's Sixteen Prophecies
๘. Paradigm Shift
๙. Natural Disasters
๑๐. Spark: Igniting the Flame of Wisdom
๑๑. The Autobiography of Venerable Ācariya Thoon
Khippapañño

หนังสือจากธรรมเทศนา

๑. Ariyapuggala: The Liberated Ones
๒. Wisdom Crafting
๓. Die Weisheitserstellung (German)
๔. U-Turn
๕. Treasure Trove
๖. Methods of Training Wisdom

หนังสือจากธรรมเทศนา ชุดใจ

๑. Tailored Heart
๒. Two of Hearts
๓. Lucid Heart
๔. Devoted Heart
๕. Inseparable Heart

Dhamma books by Luang Por Thoon Khippapañño
available for free download at: luangporthoon.net

ติดต่อสอบถาม

วัดซานฟรานธัมมาราม (San Fran Dhammaram Temple)
2645 Lincoln Way, San Francisco, California 94122, USA
โทร +1 415 753 0857, อีเมล: watsanfran@yahoo.com
เว็บไซต์: watsanfran.org, LINE: @watsanfran
FB: watsanfran, YouTube: watsanfran

มูลนิธิ WSF สะพานบุญ (WSF Saphanboon Foundation)
LINE: @wsfsaphanboon, FB: wsfsaphanboon

วัดป่าบ้านค้อ
1/1 หมู่ 7 ตำบลเขื่อน้ำ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 41160
โทร +66 85 453 3245, อีเมล: watpabankoh@gmail.com
เว็บไซต์: watpabankoh.com, LINE: watpabankoh
FB: watpabankoh, YouTube: Wat Pa Ban Koh

ท่านใดประสงค์จะร่วมบุญจัดพิมพ์หนังสือธรรมะ และสื่อธรรมะอื่น ๆ
ของพระอาจารย์ทูล ขิปปปัญญา เข็ญร่วมบริจาคได้ที่

บัญชี: มูลนิธิ WSF สะพานบุญ
ธนาคาร: กรุงศรีอยุธยา
เลขที่บัญชี: 299-917-6606
ส่งสลิปโอนเงินได้ที่ LINE: @wsfsaphanboon
ระบุ: ร่วมบุญหนังสือธรรมะ